

Sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov angaaende det kongelige Teaters Drift.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2835; Fremsettelsen findes i Tidenden Sp. 1817).

Sagen sattes til Forhandling.

A. C. Meyer: Der er i Aarenes Løb blevet talt og skrevet meget om det kongelige Teater, undertiden af Hjerte, undertiden med Smerte — det smertelige knytter sig vel fortrinsvis dertil, at Teatret aldrig har kunnet bære sig selv, men stadig har maattet møde med Krav til Statskassen. Siden 1911, oplyses der i det foreliggende Lovforslag, har der i Forstrækninger været udbetalt ikke mindre end 13 Mill. Kr., og siden 1920 har Statsstøtten pr. Aar været ca. 1½ Mill. Kr.

Disse Tal maa jo virke skræmmende paa dem, der mener, at et Teater er noget, der ikke vedrører Staten. Dette er en Opfattelse, der er kommet til Orde ved forskellige Lejligheder her i Tinget; der er blevet foreslaaet en Bortforpagtning af Teatret, og man har endog fra Retsstatsanarkisternes Side forelagt et Lovforslag, der gik ud paa at sælge Teatret.

Jeg gad et Øjeblik dvæle ved dette, fordi det forekommer mig, at denne Udvej vilde være saare sørgelig og farlig. Hvor meget man end vil sige om Teatret til Ugunst for dets Økonomi, og selv om man vil udstrække Kritikken ogsaa til de Opførelser, Teatret ved visse Lejligheder har budt, vil alligevel ingen kunne nægte, at det kongelige Teater er en Kulturfaktor i vort Samfund, og derfor vilde det være saare bedrøveligt, om man skulde skille sig af med det. Alene Tanken derom er mig saa fjern, at jeg overhovedet nødig beskæftiger mig med den.

Men lad os sige, at man vilde gaa den Vej at sælge Teatret! Det forekommer mig, at man da ikke et Øjeblik behøver at være i Tvivl om, at f. Eks. Amerikanere med stor Glæde vilde indrette det til Talefilm — de har Pengene, de kan købe, om det skulde være, alle Teatrene i København og indrette dem til Biografteatre; og skønt jeg mener, at den stumme Kunst har en virkelig folkelig Betydning, vil jeg dog mene, at det at faa Biografteatre i Stedet for virkelige Teatre var en meget kedelig Udvej, for ikke at sige, at det vilde være et Brud paa de Traditioner, der knytter sig

til Teatret, og en Forhaanelse mod selve Kunsten.

Men nu er det ganske vist alligevel saaledes, at man kan købe Guld for dyrt. Selv om Teatret, som der staar i § 5, „skal udfylde den Opgave uden Ensidighed at opføre de bedste dramatiske Arbejder, saavel af ældre som af yngre, navnlig danske, Forfattere og Komponister“, lader det sig dog ikke nægte, at dette at ofre store Summer og dog vedblivende ikke have Udsigt til, at der kan ske en Bedring i de finansielle Forhold, maa bevirke, at man prøver paa at finde en Nyordning.

Efter Vedtagelsen af Dobbeltsceneprojektet har Ministeren ment, at denne Nyordning kunde komme til at foreligge, samtidig med at Talescenen kan tages i Brug, eller at i hvert Fald Lovforslaget kan blive saa tidlig færdigt, at det kan foranledige, at Talescenen kan tages i Brug i den kommende Sæson. Ministeren har altsaa ment, at dette Lovforslag vilde være nødvendigt, og har i de forskellige Paragraffer forskellige Forslag til Forandring af den nuværende Situation, navnlig gaaende ud paa, at Myndigheden lægges et andet Sted end hidtil.

Ifølge § 1 henlægges der til Teatret en Kapital paa 1 Mill. Kr., og det bestemmes, at man heraf kan have 200 000 Kr. til Driftskapital, saaledes at man kan bruge dette Beløb til Dækning af et eventuelt Underskud; herved kan Teatret faa en fornøden Støtte, hvis det ikke kan bære sig økonomisk. Skulde der blive Brug for mere end 200 000 Kr., eller skulde Kapitalen gaa ned til under ½ Mill. Kr., skal Ministeren tage Affære og forhindre en yderligere Deroute. De 5 Aars Brugsret, man giver Institutionen „Dobbeltscenen“, er for saa vidt et Forsøg, som man maa prøve paa i Løbet af disse 5 Aar at naa til et godt Resultat, og man maa jo haabe, det vil lykkes.

Dette Lovforslag, der altsaa lægger Myndigheden hos en virkelig ansvarlig Chef med fornøden Indsigt, er blevet modtaget med Velvillie; det har haft, hvad man kan kalde en god Start. For det første er der Tale om en Besparelse i Tilskuddet, idet der bortset fra det første Aar, hvor der kan ydes 850 000 Kr., skal ydes et Tilskud af Statskassen paa 750 000 Kr. aarlig, og dernæst er Forstrækningerne strøget.

Det kongelige Teaters Forhold til Staten med disse stadige Forstrækninger — der, som nævnt, har udgjort 13 Mill. Kr. siden 1911 — minder mig om Forholdet mellem en lidt forgældet Student og hans Onkel, en Student, som stadig ikke har kunnet komme igennem med sit normale